

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2015/2016

Wydział Mechaniczny

Kierunek studiów: Inżynieria Produkcji

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Kod kierunku: R

Stopień studiów: I

Specjalności: Systemy jakości i współrzędnościowa technika pomiarowa

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	Wzorcowanie i sprawdzanie narzędzi i systemów pomiarowych
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Calibration and verification of measuring instruments and systems
KOD PRZEDMIOTU	WM IP oIS D1 15/16
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty specjalnościowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	3.00
SEMESTRY	7

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	LABORATORIUM	LABORATORIUM KOMPUTERO- WE	PROJEKT	SEMINARIUM
7	15	0	15	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Zaznajomienie studentów z zagadnieniem procesu wzorcowania przyrządów pomiarowych oraz jego roli w pomiarach.

Cel 2 Zapoznanie studentów z technicznymi rozwiązaniami wzorców miar, wzajemnymi powiązaniami przy przekazywaniu wielkości miary, opisem modelu wzorcowania i metodyką przeprowadzenia tego procesu.

- Cel 3** Zaznajomienie studentów ze sposobami opracowywania danych, z procesem wzorcowania, weryfikacją uzyskanych wartości pomiarowych, aproksymacją i standaryzacją oraz dokumentowaniem wzorcowania.
- Cel 4** Zaznajomienie studentów z zasadami i metodyką sprawdzania narzędzi i układów do pomiaru wielkości geometrycznych.
- Cel 5** Nabycie praktycznych umiejętności opracowywania procedur wzorcowania i sprawdzania oraz pracy zespołowej w tym zakresie.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

- 1 Znajomość podstaw metrologii.

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK1 Wiedza** Student zna założenia do procedur wzorcowania przyrządów pomiarowych, definiuje warunki do tego działania i wie jak osiągnąć spójność pomiarową.
- EK2 Wiedza** Student zna podstawy metod wzorcowania i objaśnia szczegółowo różnice między nimi.
- EK3 Umiejętności** Student potrafi opracować przebieg procesu wzorcowania, dobrać wzorce tak aby zachować warunek spójności pomiarowej.
- EK4 Wiedza** Student jest przygotowany do właściwego doboru parametrów wzorcowania.
- EK5 Umiejętności** Student potrafi wyznaczyć wartości wzorcowania, wykonać wzorcowanie dla przyrządów i systemów, a także prawidłowo je udokumentować.

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Pojęcie wzorcowania i sprawdzania, jego cel i zakres. Wzorcowanie w dokumentach normalizacyjnych i wytycznych międzynarodowych. Praktyczne znaczenie wzorcowania. Klasyfikacja i opis wzorców w pomiarach laboratoryjnych i przemysłowych. Budowa hierarchicznego układu sprawdzeń wzorców i przyrządów pomiarowych. Piramida wzorców. Spójność pomiarowa i założenie do jej osiągnięcia.	3
W2	Matematyczny model wzorcowania. Klasyfikacja dla wzorcowania. Wzorcowanie metodą bezpośrednią i pośrednią. Metody analityczne wzorcowania. Parametry wzorcowania i ich ustalenie. Warunki środowiskowe dla wzorcowania.	2
W3	Podstawowe metody opracowywania danych z procesów wzorcowania. Procedury wygładzania sygnałów w procesie wzorcowania; procedura Savitzkyego i Golaya, splajny kubiczne. Cenzurowanie wyników pomiarów; procedura Grubbsa i Dixona. Standaryzacja i monodystansowanie wyników wzorcowań. Badanie międzylaboratoryjne procedur wzorcowania. Laboratoria wzorcujące i warunki ich akredytacji.	5

WYKŁAD		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W4	Sprawdzanie i ogólne warunki sprawdzeń. Metody sprawdzeń narzędzi pomiarowych. Zasady sprawdzeń parametrów technicznych i metrologicznych. Procedury sprawdzania typowych narzędzi do pomiarów wielkości geometrycznych. Sprawdzanie miar długości. Sprawdzanie wybranych współrzędnościowych systemów pomiarowych oraz systemów do oceny odchyłek geometrycznych. Dokumentowanie wyników wzorcowania i sprawdzania. Możliwości komputerowego wspomagania procedur wzorcowania i sprawdzania.	5

LABORATORIUM		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Wzorcowanie czujników.	2
L2	Sprawdzanie typowych przyrządów do pomiaru wielkości geometrycznych.	4
L3	Kalibracja wzorców.	2
L4	Zastosowanie systemów interferometrycznych do wzorowania dokładnych przyrządów pomiarowych.	4
L5	Ocena i interpretacja krzywych wzorcowania.	1
L6	Wzorcowanie urządzeń cyfrowych.	2

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Ćwiczenia laboratoryjne

N2 Prezentacje multimedialne

N3 Wykłady

N4 Praca w grupach

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	0
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	20
Opracowanie wyników	20
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	20
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3.00

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Sprawozdanie z ćwiczenia laboratoryjnego

F2 Kolokwium

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Średnia ważona ocen formujących

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W1 szczególna aktywność studenta

W2 wykonanie sprawozdań z wszystkich ćwiczeń laboratoryjnych

W3 konieczność uzyskania oceny pozytywnej z każdego efektu kształcenia

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3.0	Student zna założenia do procedur wzorcowania przyrządów pomiarowych
NA OCENĘ 4.0	Student zna założenia do procedur wzorcowania przyrządów pomiarowych, definiuje warunki do tego działania

NA OCENĘ 5.0	Student zna założenia do procedur wzorcowania przyrządów pomiarowych, definiuje warunki do tego działania i wie jak osiągnąć spójność pomiarową.
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 3.0	Student zna podstawy metod wzorcowania.
NA OCENĘ 4.0	Student zna podstawy metod wzorcowania i objaśnia szczegółowo różnice między nimi.
NA OCENĘ 5.0	Student zna podstawy metod wzorcowania, objaśnia szczegółowo różnice między nimi, potrafi wskazać odpowiednią metodę w zależności od konkretnych przypadków.
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3.0	Student potrafi opracować przebieg procesu wzorcowania.
NA OCENĘ 4.0	Student potrafi opracować przebieg procesu wzorcowania oraz dobrać właściwe wzorce, tak aby zachować warunek spójności pomiarowej.
NA OCENĘ 5.0	Student potrafi opracować przebieg procesu wzorcowania oraz dobrać właściwe wzorce, tak aby zachować warunek spójności pomiarowej. Wie w jaki sposób zminimalizować niepewność wzorcowania.
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 3.0	Student potrafi wymienić parametry wzorcowania.
NA OCENĘ 4.0	Student potrafi wymienić parametry wzorcowania, wie od czego każdy z parametrów jest zależny.
NA OCENĘ 5.0	Student potrafi wymienić parametry wzorcowania, wie od czego każdy z parametrów jest zależny. Student potrafi dobrać właściwe parametry wzorcowania.
EFEKT KSZTAŁCENIA 5	
NA OCENĘ 3.0	Student potrafi wyznaczyć wartości wzorcowania.
NA OCENĘ 4.0	Student potrafi wyznaczyć wartości wzorcowania oraz wykonać wzorcowanie dla przyrządów i systemów.
NA OCENĘ 5.0	Student potrafi wyznaczyć wartości wzorcowania, wykonać wzorcowanie dla przyrządów i systemów, a także prawidłowo je udokumentować.

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K1_W12 K1_U04 K1_U16	Cel 1	W1	N2 N3	F2
EK2	K1_W12 K1_W17 K1_U04	Cel 2	W2 W3	N2 N3	F2
EK3	K1_W12 K1_W17 K1_U16 K1_K03	Cel 3 Cel 5	W3 L1 L2 L3 L4 L5 L6	N1 N2 N3 N4	F1 F2 P1
EK4	K1_U04 K1_U16	Cel 2 Cel 3 Cel 4	W2 W3 W4	N2 N3	F2 P1
EK5	K1_W12 K1_W17 K1_U16 K1_K03	Cel 3 Cel 4 Cel 5	W3 W4 L1 L2 L3 L4 L5 L6	N1 N2 N3 N4	F1 F2 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] | Piotrowski J./Kostyrko K. — *Wzorcowanie aparatury pomiarowej*, Warszawa, 2000, PWN
- [2] | Praca zbiorowa pod red. Tomasika J. — *Sprawdzanie przyrządów do pomiarów długości i kąta*, Warszawa, 2003, Wyd. Politechniki Warszawskiej
- [3] | Gliwiński J./inni — *Metody sprawdzania narzędzi do pomiarów długości i kąta*, Warszawa, 1979, Wyd. Normalizacyjne

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr inż. Adam, Jakub Gaska (kontakt: adam.gaska@pk.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

- 1 dr inż. Adam Gaska (kontakt: agaska@mech.pk.edu.pl)
- 2 dr inż. Andrzej Ryniewicz (kontakt: andrzej@ryniewicz.pl)
- 4 dr inż. Ksenia Ostrowska (kontakt: kostrowska@mech.pk.edu.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....